

synoniem: **furunkel, karbunkel**

Wat is het?

Een steenpuist is een pussende ontsteking van een haarzakje. Oppervlakkige vormen van haarzakontstekingen worden folliculitis genoemd, de diepere ontstekingen heten steenpuisten. Wanneer er één puskop zichtbaar is spreken we van een furunkel; wanneer in een ontsteking meerdere puskoppen zichtbaar zijn noemen we dat een karbunkel of negenoo.



Hoe ontstaat het?

Vrijwel altijd kan in de pus van een steenpuist de bacterie *Staphylococcus aureus* worden aangetoond. Deze zeer algemeen voorkomende bacterie kan bijvoorbeeld wondroos (erysipelas) veroorzaken. Niet zelden is de steenpuist de bron waaruit een wondroos infectie zich kan ontwikkelen. De bacterie kan o.a. met de vingers worden overgebracht. Wanneer door een beschadiging van de huid de bacterie wordt 'geënt' in de nabijheid van een haarzakje kan deze uitgroeien en een ontsteking veroorzaken. De ontsteking leidt tot weefselversterf en pusvorming. Uiteindelijk zal de pusophoping zich ontlasten via de huid.

Wie krijgt het?

Sommige mensen zijn 'drager' van de *S. aureus* bacterie. Dat wil zeggen dat zij de bacterie met zich meedragen zonder dat zij daar last van hebben. Geschat wordt dat ca. 10% van de bevolking drager is van deze bacterie. Bekende plekken van het lichaam waar de bacterie zich kan schuilhouden zijn de neusholte, de gehoorgang en het gebied rond de anus. Draggers van de bacterie hoeven dus geen steenpuisten te ontwikkelen, maar zij hebben wel een grotere kans hierop dan niet-dragers omdat zij natuurlijk veel meer aan de bacterie zijn blootgesteld.

De meeste mensen die regelmatig steenpuisten ontwikkelen zijn overigens volkomen gezond, een deel van de patiënten is echter bekend met afweerstoornissen, diabetes of anaemie.

Hoe wordt het behandeld?

In de meeste gevallen zal de steenpuist na 'rijping' vanzelf ontlasten. Dit 'rijpingsproces' kan worden versneld door natte compressen aan te brengen. Probeer de puist **niet** uit te knijpen want dit zal de ontsteking alleen maar verergeren. Raadpleeg bij twijfel Uw huisarts, deze kan de steenpuist eventueel chirurgisch ontlasten.

Wanneer er sprake is van meerdere steenpuisten en vooral wanneer een verdere verspreiding van de bacterie lijkt te gaan ontstaan kan Uw arts het nodig achten een antibioticum voor te schrijven. Uw arts zal dan ook pus afnemen om de bacterie (en het eventuele resistentiepatroon tegen antibiotica) vast te stellen. Wanneer (door middel van kweken van de oren/neus/billen) dragerschap voor *S. Aureus* is vastgesteld wordt bovendien een lokaal antibioticum toegepast op de genoemde lokaties.

Hoe kan ik steenpuisten voorkomen?

Probeer bij bestaande steenpuisten of wanneer U een verhoogd risico heeft op steenpuisten zo hygiënisch mogelijk te zijn. Was de huid dagelijks met een milde desinfecterende zeep, draag schoon ondergoed, peuter niet in neus en oren en probeer frictie van de huid (en dus microscopisch kleine huidbeschadigingen) te voorkomen.

Gebruik niet handdoeken etc. van huisgenoten: zo kunt U namelijk de bacteriën overdragen op anderen. Consulteer bij regelmatig terugkerende steenpuisten Uw huisarts.